

RIJEČ UREDNIŠTVA

TREBA LI OSUVREMENITI NACIONALNU ŠUMARSKU POLITIKU I STRATEGIJU?

Na svojoj sjednici 17. srpnja 2003. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu šumarsku politiku i strategiju. S obzirom na sve očitije klimatske promjene koje traže novi odnos prema prirodi i okolišu, na manjkavosti važeće Nacionalne šumarske politike i strategije šumarstva, ali i po našoj ocjeni na neadekvatno uključivanje šumarstva u narodno gospodarstvo, je li i vrijeme za promjene u važećoj Nacionalnoj šumarskoj politici i strategiji? Imamo li uzore? Gledajući šumarske politike u relevantnim zemljama u kojima je šumarstvo značajna grana gospodarstva, razvidno je da se one ne mogu doslovno kopirati. U brošuri Šumarska politika Sabadi (1992) nakon analize Šumarske politike u Njemačkoj i Švicarskoj, navodi kako je očito „da svaka zemlja ima svoj oblik šumarske politike koji joj odgovara s obzirom na gospodarski i politički poredak, filozofiju te utjecaj pojedinaca i grupa na državnu vlast“. No, nesporno je da je svaka šumarska politika integralni dio narodnog gospodarstva. Najvažnija faza u stvaranju nacionalne šumarske politike je njezino uključivanje i integracija s ostalim narodnim gospodarstvom u jednu inerakcijsku cjelinu. Isti autor kaže kako kod utvrđivanja Šumarske politike „treba prvo utvrditi ciljeve, a potom sredstva i mjere za postizanje postavljenih ciljeva. Posebnu pozornost treba posvetiti malom seljačkom šumoposjedu (oko 25 % šumske površine)“ što je kod nas posebice teško, jer su šumoposjedi mali, a šumovlasnici se teško odlučuju na udruživanja putem kojih se jedino može polučiti uspjeh. Otežavajuća je okolnost da je svako ulaganje u šumu dugoročno i za ulagače premalo profitabilno, ponajprije jer šumarstvo ne sagledavaju kao integralni i vrlo utjecajni čimbenik narodnog gospodarstva. Uglavnom šuma se gleda samo kao izvor sirovine za preradu, dok se zaboravlja općekorisna uloga šuma koja traži širu podršku narodnog gospodarstva. No, ako njenu pravu vrijednost ne mogu sagledati privatni šumovlasnici i općenito poduzetnici, kojima je na prvome mjestu trenutna sirovinska vrijednost, to mora Država, posebice kada je ona, kao u našem slučaju većinski vlasnik. Opći interes treba biti ispred svih drugih interesa, a Država mora kontrolirati i privatne šumovlasnike da se ponašaju sukladno Zakonu o šumama, instrumentu Nacionalne šumarske politike i strategije, koji mora biti obvezan za sve šumovlasnike.

Analizirajući da li primjenjujemo ono što je propisano u važećoj Nacionalnoj šumarskoj politici i strategiji i što bi još trebalo propisati, možemo postavljati pitanja i sami na njih odgovarati, jer bi tuđe odgovore smatrali kritikom, najčešće neopravdanom. Ponajprije: da li drvene sortimente prodajemo po tržišnim načelima;

da li stvarno vjerujemo da ugovorima o isporuci sirovine pomažemo razvoju finalne prerade drva i povećanju zaposlenosti, posebice inženjera i VKV radnika, ili pak punimo privatne džepove izvoznika proizvoda primarne prerade; ako isporuku drvene sirovine ne usmjeravamo na optimalnu finalnu proizvodnju, nije li to rasipanje nacionalnog bogatstva u kojega je uložen prosječno stogodišnji trud; u isto vrijeme projekt Roswood Centra kompetencija za istočnu Europu, čitamo, daje primjere dobre prakse i inovacija koje se mogu implementirati za pametno i održivo korištenje vrijedne šumske sirovine; da li stvarno ili samo deklarativno kontroliramo sječu na privatnom šumoposjedu, posebice u šumama koje su vraćene bivšim šumovlasnicima; kojim instrumentima i koliko uspješno to radimo; osiguravamo li koristi koje bi od šumarstva trebala imati lokalna zajednica i stanovništvo ruralnih područja, što je jedno od glavnih načela Šumarske politike i strategije EU, koju načelno podržavamo; potičemo li i koliko uspješno suvremenu energetske uporabu drvene sirovine; da li razmišljamo kako riješiti pitanje sukcesije – ruralna područja ostaju bez stanovništva, i šuma se širi čak do vrtova – nestaju pašnjaci pa i livadske površine unatar šume koje su donedavno košene za pašu i prehranu divljači; da li je istina da nam drvoprerađivači ne želeći osigurati zalihu drvene sirovine, a kada njima to pogoduje „diktiraju“ izvlačenje drvnih sortimenata i kada to vrenmenske prilike ograničavaju (mokar teren) pa nastaju velike štete na šumskom tlu; zašto smo za sitan novac prepustili kancionarima radnička odmarališta, posebice na moru, koja su izgrađena doprinosom radnika, kojega nisu pretočili u plaće, nego upravo u te objekte; da li smo u odnosu na druge zemlje prevelike površine uključili u Natura 2000; da li smo obavili restrukturiranje Hrvatskih šuma d.o.o. ? Sabadi kaže: „Racionalan put glede organizacije je da se svi poslovi obavljaju u šumariji, a na višoj razini samo oni poslovi koje nije moguće riješiti na šumariji ili njihovo rješenje nije racionalno. U Ministarstvu organizirati službe vrhovnog šumarskog nadzora i one za pomoć malim šumoposjednicima“. Da li smo postavili sva pitanja – ne, ali čitatelje potičemo da ih i oni postave i daju odgovor na njih. Ponajprije treba odgovoriti na postavljeno pitanje u naslovu.

Nadajući se da nam ova razmišljanja neće pokvariti nadolazeće blagdane, svim članovima Hrvatskoga šumarskoga društva i čitateljima Šumarskoga lista, želimo sretan Božić i uspješnu 2020. godinu.